

Ellenkulturális mozgalmak és az ősi hagyományok újraértelmezése (dr. Kertész-Bakos Ferenc előadásának szerkesztett változata)

Ahogy már említettük; alternatív történéseink a történeti fejtegetések mögött folyamatosan vallási megállapításokra jutnak, mégpedig arra a megállapításra, hogy a magyar, mint ősnemzet képviseli az emberiség ősvallását, az eredeti kereszténységet. Jézus korát jóval megelőző kereszténységet, s hogy a Jézus előtti kereszténység fogalmi és értelmi zavara ne ütközzék ki ilyen nyilvánvalóan, ezt a kereszténységet nem kereszténységnek, hanem az „érdeknélküli szeretet” vallásának tudják be. Ehhez prófétát is találnak az írott történelem korából, mégpedig Mani, a szinkretista vallásalapító személyében. Egy nagyvonalú íveléssel a magyar ősvallás a manicheizmusban csúcsosodik ki, az úgynevezett „érdeknélküli szeretet” vallásában, az uruki-manicheus kereszténységben. Véleményük szerint Kőrösi Csoma Sándor keletnek való indulásakor a valóságban célirányosan Ujguriába igyekezett (keleti felfogás szerint ez a bölcsesség helye), oda, ahol az ősmagyarok éltek akkoriban, és ahol egy ideig a manicheus filozófia államvallás is volt, amit a magyarság a későbbiekben elhozott a Kárpát-medencébe, így Európába, meghatározva fejedelmeinken, majd nemzeti királyainkon keresztül a magyarság igazi, ősi hitét és jellemét. Az ősmagyarok tulajdonított vallás hittételeit ugyan nem találjuk meg semmiféle alternatív irodalomban, de alapvető jellemzőjét, az „érdeknélküli szeretet” megnyilvánulását igen. Hogy mely korban volt jellemzője ez népünknek, az Arvisurák adnak választ.

Az Arvisura-hívők nem alkotnak egységes közösséget, jóllehet társadalmi szervezeteket tartanak fent, sőt jelentős létszámban meghatározott politikai mozgalomban is részt vesznek. Alapiratuk, a Paál Zoltán által lejegyzett Arvisura nem vallási irat, hanem az emberiség történetét feldolgozó több ezer oldalt kitevő regegyűjtemény. *„Regék a hun és magyar törzsszövetség rovásírásos krónikájából”*, ahogyan alcíme is besorolja; történeti szándékú írásgyűjtemény. Az Arvisura-hívők vallási közösségként való értelmezésére az ad okot, hogy bár az Arvisura nem tartalmaz közvetlen vallási tanítást, az emberiség eredetére vonatkozó regéiben viszont markánsan bemutat egy többisten-hívő és vele párhuzamosan egy egyisten-hívő őstörténetet, megállapításokat tesz különféle ismert vallások kialakulásaira, kiemelve a finnugor világképből már ismert Tórem-hitű népek hitvilágát, eljutva egészen a manicheizmusig, melyet a hun-magyar őstörténet ősi vallásaként, mint uruki-mani hitet jelenít meg. Így az Arvisurákat az Arvisura-hívők a magyar Őszövetségnek tekintik.

Az Arvisurák történeti hűségével kapcsolatban végtelenségig ellentétes vélemények fogalmazódnak meg. Az egyik oldalon a nemhogy történeti, de még szépirodalmi

JEGYZET

vonatkozásban is zagyvaságként értékelt Arvisuráknak a másik oldalon vallási mélységű kultusza, kutatótábora alakult ki. Az Arvisura-hívók egy csoportja az Arvisurák lejegyzőjének életművét kutató emlékbizottságot hozott létre (Paál Zoltán Emlékbizottság), míg mások kutató, vagy ismeretterjesztő csoportokba tömörülve dolgoznak (pl. Ózdi Arvisura Társaság), megint mások pedig politikai típusú mozgalmuk ideológiai támaszaként használják (pl. Magyarok Szövetsége).

Az új nép (palócok) történetén keresztül bemutatott regevilágot Paál Zoltán adja közre a II. világháborút követő évtizedek alatt lejegyzett Arvisurák segítségével. A 9000 oldalnyi kéziratos jegyzet feldolgozását és szerkesztését, majd annak kiadását Bolyky Úr János végezte. Rendszerező munkájának eredményeként mintegy 350 arvisura-szöveg rajzolódik ki Paál Zoltán hagyatékából.

Paál Zoltán maga egyébként egy munkásember, vaskohász, aki a második világháború idején ismerkedett meg – elmondása szerint – azzal a Szalavaré Tura nevű manysi származású partizánnal, aki számára az Arvisurák létezéséről bizonyosságot adott, feltárva előtte az Arvisurák minden titkát. A partizán határozott küldetéssel érkezett Magyarországra, tudniillik a titkos tudás átadására. Paál Zoltán a titkos tudás átadása szándékának magyarázatára ahhoz az asztrológiai megállapításhoz nyúl, amelyhez a New Age-t hirdető aktivisták is. De Paál Zoltán az Új Kortól nem vár annyit, mint amennyit a New Age szellemiségét vallók, hanem csak a titkos tudás őrzésének és ápolásának új helyszínét és feladatát, vagyis a Paál-i történetben a manysiktól a palócokhoz kerül az ősi feladat, melyet végül ő teljesít be. *„Te jobban tudod mint én, hogy minden 2160-ik évben újabb Világhónapba lépünk. Most a Halak jegyéből a Vízöntő csillagképébe kerültünk. A beavatottak titkos törvénye szerint Szalavaré Turának kellene 24 évig az Élet-Kegyhelyének titkairól beszélni, de ebben halála megakadályozta.”*

Szalavaré Tura, a manysi származású szovjet partizán tehát *„küldetésben érkezett hozzánk. Nagyapjának egy különös kérését teljesítette. Az öreg Szalavaré apó az első világháború idején, de még azután is, a manysi (vogul) nép fősámánja volt. Már régen, még a harmincas évek elején meghalt, de haláláig ő nevelte Turát, kinek apját széttépte egy medve. Sámánnak nevelte. Úgy gondolta, Tura lesz majd az utóda. Elmondotta azért neki, hogy a manysi fősámánok rejtegetnek egy régi kincset, a hunfajta népek rovással írt őstörténelmét. Ezeket a feljegyzéseket ARVISURÁKNAK, IGAZSZÓLÁSOKNAK nevezték a régiek. (...) Hosszas keresés, sok-sok ember megfigyelése után úgy döntött, hogy a nagy titkot, a nagy kincset egy ózdi kohásznak adja át. Ez az ózdi kohász én voltam.”*

Az ősi hagyomány szerint tehát a manysiktól a palócokhoz kerül az új világhónapban az Arvisurák őrzésének feladata. Szalavaré Tura elbeszélései alapján és beavatása eredményeként Paál Zoltán jegyzi le az Arvisurákat. Az Arvisurák létezésére vonatkozó

JEGYZET

egyetlen közlés egyébként Paál Zoltántól származik, mert semmilyen más lelet a világban nem utal erre. Bár Paál Zoltán azt mondja, hogy az Arvisurák eredetijének létezésére írásos bizonyíték van, ugyanis az eredeti iratok rejtekhelyét Szalavaré Tura elárulta neki, a történettudományt azonban nem gazdagítja azzal, hogy erről a rejtekhelyről tájékoztatást adjon. Inkább maga lejegyzeteli több ezer oldalon a manysi sámántól hallottakat. Az Arvisurák *„valódiságát igazoló eredeti iratok (...) ma még nincsenek a kezemben. De ha vállalt kötelezettségemet harminc éven át híven teljesítem (t.i. az Arvisurák lejegyzését – KBF.), megkapom (...) addig az a nagy erő tartja fogva az Arvisurákat, amely évezredek óta megvédte, megőrizte, megtartotta őket. Ezt az erőt kell tisztelnünk, mert a világ egyik legnagyobb csodáját teremtette meg.”*

Az Arvisurák hitelességének megítélése nélkül megjegyezzük, hogy Paál Zoltán a rovások keletkezésével, megörökítésével és megőrzésével kapcsolatban meglehetősen ellentmondó kijelentéseket tesz. Például az előszóban hivatkozott „vállalt kötelezettségét” láthatóan teljesítette (hiszen lejegyzetelte a rengeteg Arvisurát), mégsem kapta meg az eredeti iratokat. Ugyanebben az előszóban azt is állítja, hogy forrása, Szalavaré Tura elárulta az eredeti iratok rejtekhelyét, azt mégsem osztja meg olvasóival. Azt állítja továbbá, hogy maga is rovósámán, mely képességre beavatás során tett szert, azonban másutt azt állítja, hogy a sámánok csak úgy válhattak sámánná, ha sámánképzésben vettek részt, mely öt év időtartamú volt, és a széleskörű műveltség mellett még az orvostudományokra is kiképezték őket. Szalavaré Tura akcióját, minthogy a beavatott titkot magyar földre hozza, azzal indokolja, hogy a világhónapok váltakozásával egy időben a titkos tudás őrzésére is újabb és újabb törzsszövetségi nép köteles. Eszerint tehát a sorban most következő magyarok előtt az Arvisurákat az elmúlt több mint 2000 évben a manysi nép őrizte. Ennek a logikának azonban gyökeresen ellentmond maga az Arvisura, melyben később leírja, hogy az államalapítás idejében az Arvisurákat Magyarországon őrizték, de Istvánnak római nyomásra kiadott szigorú rendelkezései elől, melyben a pogányságra emlékeztető rovás emlékeket mind meg kellett semmisíteni, Endre, Béla és Levente kimenekítették a baskírokhoz. Sarkosan fogalmazva: valamelyik állítás biztos, hogy hazug.

Az Arvisurákról való bármiféle véleményalakítás előtt azonban meg kell ismernünk - legalábbis dióhéjban - az iratok tartalmát.

A történet szerint sok ezer évvel ezelőtt egy hatalmas sziget létezett valahol a Csendes óceánban, amit istenségének nevéből (Ata-Isis) Ataisznak neveztek. Kiváló éghajlata miatt bőséges terméssel gazdálkodhattak, és mivel az ott élő népek fejlett kultúrával rendelkeztek, ismerték az írás tudományát. A hajózást is ismerték, így aztán az óceánok nem jelentettek akadályt, hogy elérjék a Föld más kontinenseit, ahol különböző kolóniákat létesítettek. Ott, ahol az emberi történelem a legősibb népeket és kultúrákat ismeri. Így megtelepedtek Mezopotámiában, s magukat Úr népének nevezték, míg a velük rokon népek

JEGYZET

szumírnak. Itt Anina istenasszony tiszteletére Anina-óm városát alapították meg. Hikszosz-óm nevű központot hoztak létre az Egyiptom földjére elvándorlók, és itt továbbfejlesztve hazájuk, vagyis Atais szigetének kultúráját, piramisokat építettek, melyekbe isteni származású uralkodókat temették. Dél-Ázsiában is alapítottak várost Párszi-óm névvel, és egy csoport Peruban is letelepedett In-dijó-óm nevű központtal. Elhajóztak a mai Kína partjaihoz is, ott felépítették Agaba-ómot stb. A szétszéledt ataisziak Ataiszal és egymással is tartották a kapcsolatot.

A sziget természeti katasztrófa következtében elsüllyedt. A világ különböző tájain letelepedettek azonban folytatták életüket, törzseket, népeket és kultúrákat hozva létre. Krisztus előtt 4040-ben 24 törzs Ordoszban létrehozta az ordoszi szövetséget, a hun törzsek szövetségét.

Az Arvisurák teremtéstörténete szerint Ata-Isis hét eget teremtett. A hetedik égen nőtt egy magas fa, s ennek a magas fának a tetejéről indult útnak a Nap, a Hold, és valamennyi csillag. A fa gyümölcséből Ata-Isis egyet ledobott a hatodik égbe és ebből ott kinőtt egy másik fa, ami felnőtt a hetedik égre. Ezen Ata-Isis leküldte legnagyobb fiát, Sis-Tóremet, hogy népesítse be a hatodik eget. Sis-Tórem is ledobott a fa terméséből egy gyümölcsöt az ötödik égbe, és amikor kinőtt a hatodik égre érő fa, ő is leküldte azon legnagyobb fiát az ötödik égbe, hogy népesítse be. Sis-Tórem fia, Numi-Tórem hasonlóképpen cselekedett: ledobott egy gyümölcsöt. A negyedik eget Numi-Tórem fiai és leányai népesítették be. Ilyen módon létrejött a jó szellemek és jó lelkek harmadik, továbbá a rossz lelkek második égi birodalma. Legalul kapott helyet a Nagy Terembura, amelyben minden lélek elért. Onnan a csillagok ütötte lyukakon minden elköltözött lélek figyelhetette és segíthette földi hozzátartozóinak az életét. Numi-Tórem feleségül vette Joli-Tóremet, aki felügyelte a Földet.

Az Arvisura a földi kultúra kialakulását Anyahitához kapcsolja, aki az egyik ũrszekéren érkezett a Földre Kaltes-asszony birodalmából hét társával. Az ő szekerük is elromlott, így kénytelenek voltak Ataiszon maradni. Ő tanította meg később az Égi birodalomból hozott rovásírást. Nagyon sokféle gyakorlati és szellemi képzésnek vetette meg az alapjait, sok beavató iskola jött létre. Az ő hatására szűnt meg pl. az emberevés, és tanításaiban hangsúlyozta, hogy a háborúskodás Kaltes-asszony birodalmának szokása szerint megszüntetendő, hisz Joli-Tórem Földjének értékei és tengervízének titkai még csak kezdeti feltárásban vannak! Azonban az itteni csillagjósok bölcs tudománya szerint, ha a Vízöntő Világhónapjába fogunk érni, Joli-Tórem Földje is eléri azt a magasabb tudást, amellyel Kaltes-asszony birodalma most rendelkezik, és fokozatosan át fognak térni a békés viszonyok megteremtésére.

JEGYZET

Anyahita az egyisten hitről is tanítást adott. Az Arvisurák szerint ennek a hitnek a hirdetője volt Magya fejedelem is, akiknek utódai lettek a magyarok, az egyistenhívőknek nevezett jó emberek, akikhez más törzsek gyermekei is csatlakoztak. Így Ataiszon megtelepedett egyistenhívőket magyaroknak nevezték. Ezen egyistenhívők követői nem képeztek külön törzset, hanem a jó embereknek a vallási közösségébe tartoztak, akik az érdeknélküli szeretetet hirdették. Ezen közösségek tagjai soha nem háborúskodtak, hanem az Anyahita által lerótt egy igaz Isten hitében nevelték fel gyermekeiket és tartották meg összejöveteleiket a hit, remény és szeretet nevében. *„A Kaltes-asszony birodalmából érkezettek többsége is több-Isten hitben éltek. Többen tisztelték a Bölcs Rátent, a Napistent, a Holdistennőt, a Földanyát, az Életanyát, és a Viharistent. (...) Anyahita csupán egyedül volt egyistenhívő a legkisebb fiával, Atonnal. Az ő hitét vették át a magyar egyistenhívő, sok nemzetiségű hívők. Ez a csoport, amennyire lehetett, mellőzte a háborúskodást, gyilkolást, és Anyahita köré csoportosultak. Égi-eredetű hitben éltek. A beavatott, szentéletű asszony egyre rőtta Kaltes-asszony birodalmának egy igaz Isten hitét, a Világ teremtését, és az ott lakók magasabb termelési szokásait megörökítő tábláit. Aton fia felállította az Igazmondó Emlékoszlopot, amelyikre lerőtta az Édesanyjától hallott Igazszólásokat. Ezen Aranyoszlopot később a szavárdok magukkal együtt a Zagrosz hegységbe menekítették, és Kaltes-asszony birodalmának ezen legrégebbi tudása innen terjedt szét. Az agabák kereskedő törzse ezen igazságokat aranylapokra másolta le, és több helyre menekítették az idők folyamán. ”*

Az Arvisura-hívők tulajdonképpen nem szeretnek beszélni az ataiszi cselekményekről, mert bár jól megalapozza a magyarok kiválasztottság-tudatát azzal, hogy a földi kultúra születéséhez köti a magyarság keletkezését, de az a dänikeni látomás, miszerint egy hajótörött UFÓ leszármazottai lennének, még a legelvetemültebb Arvisura-hívőben is kétségeket támaszt. Az Atlantisz-Ataisz párhuzam nyilván elsőre feltűnik annak, aki valaha is olvasott az elsüllyedt földrész legendájáról, de más azonosságok is felfedezhetők nem csak újkori legendákkal, hanem ősi mitológiákkal is. Mindamellett az Arvisurák őstörténeti részeinek belső ellentmondásai szintén szembeszökőek. Legfőképpen érthetetlen az, hogy a Kaltes-asszony birodalmából való Anyahita, vagyis a szíriuszi jövevények egyik tagja, kvázi ősanyánk, hogyan lehet egyistenhívő?! Ha a teremtéstörténetet igaznak fogadjuk el a tórem-istenekkel, akkor Anyahita, aki Joli-tórem sógornőjének, a Kaltes-asszonynak földjéről való, és beavatott tudású személy, talán nincs tisztában saját származásával? Magyarán vagy létezik Kaltes-asszony birodalma a tórem-istenekkel és Ata-Isis hét egével, vagy létezik Anyahita a maga egyistenhitével, de a kettő együtt kizárja egymást.

A történelmi hiteltelenség esetleges vádja ellen védekezve az Arvisura-hívők már előre szeretnek hivatkozni Horváth Mihály 1858-ban írt tanulmányára, amikor hangsúlyozzák, hogy *„a népek történetének első szálai hagyományokból fonódnak.”* Nem biztos, hogy Horváth Mihály örülne a hivatkozásnak, de folyamatosan idézik, miszerint a

JEGYZET

hagyományokban *a lett dolgok és költött mesék gyakran annyira egymásba olvadnak, hogy egyiket a másiktól megkülönböztetni nem mindenkor lehet. Valamint egyes embereknek, úgy egész népeknek is van fiatalságukban költői korszakuk, melyben az élénk képzelődés ábrándos képzeteivel a közönségesebb eseményeket is oly színbe öltözteti, oly mellékes körülményekkel ruházza fel, hogy - miután azok több nemzedéken keresztül apáról fiúra szálltak - végre egészen mesés alakban jutnak el a késő unokákra.* Nos, valóban; ezzel az érveléssel talán tompítani lehetne az Arvisurák teremtéstörténete fantáziadússágának okát, ha a történet apáról fiúra szállt volna az idők során, ámde a nem titkolt valóság az, hogy az Arvisurákat a 20. század második felében állította össze - az állítása szerint beavatottságot nyert - Paál Zoltán, akinek leírása így tehát hitelességében nem volna megkérdőjelezhető. A metaforikusság és a mitologikus legendaképzés problémája így is fennáll, tudniillik amennyiben elfogadjuk, hogy az Arvisurák egyes elemei (különös hangsúllyal a teremtéstörténetre) nem feltétlen a valóságot fedik, hanem azok így vagy úgy, de a képzelet szüleményei vagy jelképes történetek, akkor azonnal felmerül a jogos kérdés, hogy melyek azok az elemek és mely szempontok alapján jelenthető ki róluk, hogy azok. Ugyanis ebben az esetben nehezen védhető meg az az álláspont, hogy a szövegek egy része történelmi tényként kezelendő, egy másik része legendának, egy harmadik része pedig tanmesének. Magyarán a történet-együttes vagy igaz és akkor történelmi alapigazságként értékelhető, vagy nem igaz, és akkor a legendáriumok között van a helye. Márpedig az Arvisura-hívók az Arvisurákat valós történetírásként kezelik.

Az eredetkérdések tételes feszegetése más szempontból is kényelmetlen kérdés. Az Arvisura-hívók ugyanis meggyőződéses és harcos finnugrizmus-ellenesek. A finnugor-elmélet megszületését kifejezetten a Habsburg-ház magyarellenes politikájaként értékelik, vagyis nézetük szerint a tudományos álláspont, ami azután rendszerezett tudományos kutatások területévé vált, politikai megrendelés eredménye, amiből egyenesen következik, hogy mindazok, akik hitelt adnak a magyarság finnugor eredetének, azok nemzetellenesek, tudománytalanok és történelemhamisítók. (Zárójelben jegyezzük meg, hogy zsidóbérencsek is, merthogy a Habsburgokat szabadkőműveseknek, a szabadkőműveseket pedig zsidóknak tudják.) A finnugor-ellenesség azonban furcsán üt vissza az Arvisura-hívóknél; ugyanis az Arvisurák a népek származását, így a magyarokét is, következetesen és pontosan a finnugor hitvilágból meríti.

A finnugor népek hiedelmeiben közös eredetű a világ teremtésére vonatkozó mítosz. Különböző variációkban, de a világteremtő isten megparancsolja egy vízimadárnak, hogy az ósóceán fenekéről hozzon fel földet. Ez a vízimadár a világteremtő isten testvére, az ördög. Az óceán fenekéről felhozott földből teremti az isten a Földet, s az egyéb hasznos dolgokat, viszont testvére, az ördög elrejt a szájában egy kis földet, s midőn azt kiköpi, abból lesznek a hegyek, s minden rossz a Földön. Az ősi finnugor elképzelések szerint a földet víz veszi körül,

JEGYZET

amit a víz felszínén lévő cethalak vagy más állatok tartanak fenn. Az Arvisurák szerint Joli-Tórem Kaltes-asszonyt kéri meg, hogy búvárkacsájával földet hozasson fel a Földet borító óceán felszínére, mely hordalékot a vöröshasú cethal hátára helyez, ahol kialakul a földfelszín és az élet.

A világmagyarázó mitológiai rendszerek a természeti megtapasztalások egyértelmű azonosságai miatt sok hasonlóságot mutatnak. Az Arvisurák világfája szintén finnugor hitvilágból való, a világra élő organizmusként való elképzelése, melynek ágain helyezkedik el a nap és a hold, az uráli-altaji-paleoszibériai népek közös elképzelése. *Az alsó-középső-felső régiókra oszló hármas osztatú világ rétegei önmagukban is osztottak. A magyar népmesékből megállapítható, hogy az égig érő fa ágai az egyes égi rétegeket jelképezik. A fa ágain a hold a hatodik, a nap a hetedik rétegben helyezkedik el. Az égbolt az obi-ugorok szerint is hétrétegű: Numi-Tórem főisten az ég hetedik emeletén lakik. Az alsó világ a felsőnek pontos tükörképe, ennek megfelelően az is hétrétegű. A magyar népmesék mellett ezzel az elképzeléssel találkozunk az obi-ugoroknál és egyes szibériai népeknél is.* A finnugor mitológiában és az Arvisurákban található névazonosságok kizárják a kétségeket; az obi-ugoroknál és a szamojédoknál Numi-Tórem nevének első tagja a legfőbb isten ősi elnevezése. A földet a finnugor népeknél, ahogy az Arvisurákban is, istennők személyesítik meg, akik a főistenek feleségei. Gyermekük szintén istenségek, akik aktívan részt vesznek a földi világ irányításában. Az obi-ugoroknál Numi-Tórem felesége a Föld-anyja, gyermekük a Világügyelő-férfi és a Kaltes-asszony. Az Arvisurák szerint a Kaltes-asszony Joli-Tórem sógornője, aki a finnugoroknál termékenység istennő, a szülés felügyelője, az anyák gondozója. Ezt a szerepet Paál Zoltán Anyahitára testálja, de erre szükség van, egyrészt mert a finnugor mitológiába bele kell csempésznie valahogy a szíriuszi történetet, másrészt a 16-18. századi leírásokban szereplő „Zlata baba”, vagyis „Aranyasszony” személyét össze kell hoznia a magyarországi Mária-tisztelettel. Így lesz Anyahita a magyarok nagyasszonya Szűz Mária helyett, és ezért tartja - az Arvisurákat ideológiai támaszként használó - Magyarok Szövetsége a katolikus Nagyboldogasszony ünnepén, augusztus 15-én az évente megrendezésre kerülő országos gyűlését, a Nagyszalát, mely szintén az Arvisurákból szerzett hagyomány.

Az Arvisurák eredetelmélete más pontokon is kellemetlenségeket okoz saját híveinek a regék finnugor volta miatt. Az Arvisura-hívók előtt nagy tiszteletben álló, de a más alternatív kutatásokat pártfogolók között is népszerű Kiszely István pont azzal igazolja azt az állítását, hogy a magyarok nem lehetnek finnugor eredetűek, miszerint *a magyarok ősi hitvilágával szemben a finnugor népek vallásában ott szerepel Numio-Tórum, Num, Senke, az Embernevelő isten, Orr-iki, a világfelügyelő férfi, a Nahracsi bálvány, Nadim szent helyei, a halotti báb, a medve-kultusz és még megannyi olyan vallási elem, amely őseinknél sohasem volt jelen; népművészetünkben és hitvilágunkban még csak nyomokban sem lelhető fel.*(22)

JEGYZET

Az Arvisurákban viszont igen! Igaz, Arvisura-hívóink csak az Arvisuráknak a világ eredetéről szóló fejezeteit fogadják vegyes érzelmekkel, de a finnugor népek vallási jegyeit az egész mű fejezetbeosztásának következményeként már nem tudják elhallgatni. Az Arvisurák fejezetei, vagy könyvei, rovásokként vannak önálló alcímmel feltüntetve, mely mutatja, hogy az adott rovásban mely évek története került lejegyzésre. Az éveket a Gergely-naptár szerint és a medvetoros évek száma szerint jeleníti meg. A medvetor eseménye az egész Arvisura gyűjteménynek központi eseménye. Agaba fősámán óta az Arvisurák szerint az ordoszi szövetség népeinek jelentős eseménye ez, s maga Paál Zoltán is részt vesz a manysi partizántól kapott küldetésre való beavatásakor a medvetoros ünnepen. Aki picit is tájékozott a magyar nép rege- és hitvilágában az tudja, hogy eleinknek nem nagyon van emléküik esetleges medve-kultusról, ezzel szemben a finnugor népek széles tábora központi helyre teszi mitológiájában a medvetiszteletet, sőt például az obi-ugor hitvilágban a legfőbb isten, Numi-Tórem eleve medve alakú. Az Arvisurák szerint „*az őshazából (t.i. Ataiszból – KBF) hozott hitük szerint a halász-vadász hunok hittek a medve égi eredetében.*(23) *Az ordoszi téli vásáron összejöttek a 24 folyó völgy sámánjai és (...) kisütötték, hogy Numi-Tórem, az Öreg-Isten, azzal büntette meg a kegyetlenkedő medvéket, hogy medvetoron fejezzék be életüket.*” (24) A finnugor medvekultuszban részt vevő emberek csakúgy, mint az Arvisurákban a megölt medve kiengesztelésére törekedtek, az elejtett állattól pedig bocsánatot kértek. A lappok és finnek népi hagyományaiból és írásos emlékeikből ma is rekonstruálhatók a medve vadászata és elfogyasztása körüli ősi szertartások. Az obi-ugor népeknél napjainkban is tartanak medveünnepeket. A többi finnugor népnél is megmaradtak a medvetisztelet elemei. A föld istene a déli szamojédoknál is medve alakú. A paleoszibériai népek közül a giljások, goldok, ajnuk medvekultuszáról vannak értesüléseink. Az altaji népek mongol ágához tartozó burjátok és a török csoporthoz tartozó jakutok szintén isteni állatként tisztelik a medvét. (25) E hatalmas területen a medvekultusz közös eredetű, ősi vonása az elejtett állat kiengesztelése. A medve rendkívüli tulajdonságai származásából erednek, hiszen a finnugor népek a medvét isteni eredetűnek tartják, vagy az embertől származtatják. A vogul és osztják medveénekek szerint a medve Numi-Tórem fia vagy leánya. A lappoknál feljegyzett történetek szerint a medve és az ember házassága sem ritka dolog. A votjákok szerint a medvék az emberektől származnak. A medve származása mellett a tőle való félelemre az is okot ad, hogy mint legfőbb istenség, ő a legfőbb igazságosztó és bíró. Ezzel az isteni tisztelettel függ össze, hogy az állat nevét nem ejtik ki, amikor róla beszélnek – ezt nem tudhatta Paál Zoltán, amikor eleink több évezredes medvetiszteletéről ír az Arvisurákban, mint ahogy azt sem, hogy a magyarban a medve elnevezésére szláv szó honosodott meg, szintén az eredeti név kiejtésének tilalma miatt. A medve szó szláv eredetije is körülírás: mézevőt jelent. Elmondható tehát az Arvisura-hívók nagy dilemmájáról, hogy feloldhatatlan ellentmondást tartalmaz; az Arvisurákat történeti igazságként, a finnugrizmussal mint hamis történelemszemlélettel szembeni igaz magyar őstörténetként fogadja el, miközben maga az

JEGYZET

Arvisura vegytisztán a finnugor népek világképét és vallását mutatja be teremtéstörténetében és néphagyományában magyarként feltüntetve.

Jelen előadásunkban olyan, az eredetkutatásokon alapuló közösségeket, illetve azok tanításait vizsgálunk, melyeknek kinyilatkoztatásai amellett, hogy egyértelműen újpogány jegyeket, vagy azokhoz való hasonlatosságot mutatnak, vallási közösségként, vagy éppen egyházként is funkcionálnak. Azt is kiemeltük, hogy mivel minden mitológiának – akár a konkrét példaként vizsgált Arvisuráknak is - van valamilyen szempontból értelmezhető igazságtartalma, az újpogány mozgalmak átvesznek ezekből mindent, ami számukra hasznosnak mutatkozik, és azt módosításokkal vagy azok nélkül, de kikölcsönzik. Mivel hitük rugalmassága minden hitet be tud foglalni, gyakran fordul elő, hogy e pogányság más megalapozott hitgyakorlatokkal, vagy éppen álvallásokkal, mint pl. a New Age, él együtt.

Jóllehet a posztmodern New Age mozgalom felkarolja az újpogány elemeket, hangsúlyozza a kereszténység alatti és előtti vallásosság egyes formáit, így az őshagyományok újrafelfedezését is, de természetesen ez nem azt jelenti, hogy minden eredetkutatót a New Age széleskörű irányzatainak valamelyikéhez kellene betársítani. Az Arvisurákban *„a beavatottak bölcsessége szerint a csillagjós papság Szíriuszról hozott tudományával megállapította, hogy 25 920 év alatt fordul meg a Világmindenség a kiinduló pontjára, és minden 2060. évben más és más Csillagképben áll SZET, a Napisten. Ha a Föld lakói a Vízöntő Világhónapjába fognak kerülni, akkor a gondolkozásuk világosodni kezd és a Szíriuszhoz hasonlóan megszüntetik az esztelen háborúskodásokat. Erről az Égiek az égbolt gyémántjai révén fognak meggyőződni.”* Ebben a kijelentésben a New Age szellemisége tökéletesen tetten érhető. Nem csak azért, mert az Arvisura is a New Age által hangoztatott közös asztrológiai megállapítást hozza elő, hanem azért, mert a New Age szellemiségének a passzivitást, a kozmikus erőktől való paradigmaváltás várásának, mint követendő eljárásnak formáját jeleníti meg, mikor a hun törzsszövetség fősámánjai közt kérdés merül fel (legalábbis az Arvisura szerint), hogy menjenek-e hittérítő céllal háborúzni. A válasz a „nem”. Éspedig nem valamiféle antimilitáns megfontolásból, hanem az ősi tanításra való hivatkozással: felesleges harcolni; amikor eljön az új világhónap, a kozmikus erők hatására az emberiség ügyis megváltozik.

A New Age és a pogány szellemiség összeházasítása nem egyedi, nem csak az Arvisurákra jellemző jelenség, holott a két gondolkodás igazából nem mosható össze. A pogányságot nyugodtan nevezhetjük a hatodik világvallásnak, ami élesen megkülönböztethető a New Age szellemiségétől. A Hutchinson Enciklopédia meghatározása szerint a pogány gyakorlatok iránti érdeklődés felvirágzása a 19. századhoz köthető. Az újpogányságot olyan antiurbánus jelenségként definiálja, amely gyakran meríti inspirációját a

kereszténység, illetve a modern ipusztuáialis társadalmak iránti ellenszenvéből. A szócikk szerint a legtöbb esetben az újpogányságot csak néhány pont köti a pogány múlthoz, mivel esetében nem beszélhetünk kontinuitásról Európában. Az újpogányság tehát nem újra feltalálni akarja a múltat, inkább úgy jellemezhető, mint igény a spiritualitás új formáinak kifejezése iránt, amely reflektál az ősi pogányok által követett sajátos mintákra. Ebből a megközelítésből azonban kitűnik, hogy a két gondolatiságnak, tehát az újpogányságnak és a New Age-nek, vannak egymást segítő és egymásra épülő elemei, leginkább talán az a leghelyesebb meghatározás, miszerint mind a New Age és mind az újpogányság olyan tág referenciahalmazok, melyekben megjelenhet szellemi áramlatként (a New Age esetében) az újpogányság és (az újpogányság esetében) a New Age. Általánosságban véve sem az újpogányság, sem a New Age kapcsán nem beszélhetünk határozottan körvonalazott vallási doktrínákról, nincsenek dogmatikus, központi hittételeik és a rituálék is közösségenként változóak, ezért nagyon kevés olyan viszonyítási pont marad, amelyek alapján meg tudnánk jelölni a meghatározó különbséget. Néhány, a vallástudományban használt fogalom mentén haladva Szilágyi Tamás az újpogányság vallástudományi vizsgálatával foglalkozó tanulmányában kísérletet tesz az összevetésre: dolgozatában kibontja, hogy *a New Age ritkán beszél kifejezetten Istenről, vagy istenekről. Az Isten személytelen, mindent átható erőként, kozmikus energiaként jelenik meg, míg az újpogányságban konkrét istenségeket találunk. Számos panteon létezik (germán, kelta, görög), melyek istenei specifikus funkciókkal bírnak. Hangsúlyos kultusza van az Istennőnek és a párjának, de ismertek monoteista tendenciák is.*

A New Age-ben nincs meg a hagyományos túlvilágképzet. Szó esik magasabb valóságáról, és a szférák hierarchikus rendjéről, benépesítve felsőbb szellemi létezőkkel, akik képesek kapcsolatba lépni az emberekkel. A lélekvándorlás központi tanítás és egy fejlődési modellként jelenik meg, ami a karma által van szabályozva. Az újpogányság esetében a reinkarnáció elképzelése szintén része a hitrendszernek, de ennek az evolúciós felfogása hiányzik, csupán egy másik testben való újjászületést jelent, és célja nem valamiféle spirituális értelemben vett megszabadulás elérése. A karma törvénye nem ismert. A túlvilágkép igen fejlett, egy másik valóságként fogják fel, ami a mi világunkkal párhuzamosan létezik.

A kinyilatkoztatás vonatkozásában nagy jelentőséget tulajdonítanak a New Age-ben azoknak a különféle tanításoknak, amelyek természetfeletti lényektől (angyalok, szellemek) erednek, és égi csatornákon, vagy egyes kiválasztottakon keresztül jutottak, vagy jutnak el az emberiséghez. A pogányság viszont nem ismeri a kinyilatkoztatást. A misztikus tudást, az ősök tanításaiból, és a rituálék során szerzett személyes tapasztalataikból nyerik.

A New Age saját magát a megszabadulás vallásaként hirdeti. Követőjének elsődleges célja az öntökéletesítés, amely életek során át vezet, és a végén az egyén egyé válik

JEGYZET

Istennel, a "kozmosz energiával". A transzcendentális meditációtól, a pozitív gondolkodáson át, a jógáig számos módszer áll rendelkezésre, hogy az ember, előrelépve a spirituális fejlődés ösvényén, elérje a célját. A megszabadulásnak ez a fajta képe ismeretlen a pogányságban. A lényeg az egzisztenciális létezés intenzitásán van. A nyomatékos „itt és most” szemlélet az élet örömteli voltát és annak minél teljesebb megtapasztalásának szükségességét sugallja.

A New Age, amint azt a nevében is hordozza "Új Kor", egy új világkorszak eljövételét jövendöli, a "Vízöntő kor" beköszöntét. Az egymást váltó korszakok (érák) ciklikusan követik egymást. Néhány csoportnál ez a várakozás összekapcsolódik egy megváltó személy (Messiás, Maitreya, Kalki), vagy az apokaliptikus vég érkezésének elképzelésével. Az újpogányságra viszont nem jellemző az "Új Korszak" iránti vágyakozás, és határozott történelemfilozófiája sincsen. Általános az "Itt és most" ideológiája, és a hangsúly a jelenlegi életre helyeződik, a messianisztikus irányzatok nem jelentősek.

A New Age nem rendelkezik saját ünnepekörrel. A New Age-hez tartozó csoportok általában mindenki számára nyitott találkozókat tartanak, vallási szertartásaik változatos formákat öltenek, de a pogányság gyakorlatától igen eltérőek. A papság intézményét nem ismerik, közösségeik tanítók, mesterek, guruk köré szerveződnek. A New Age követőit nagyban jellemzi az individualizmus, ezért sokan önállóan gyakorolják hitüket. A pogányság ezzel szemben nagy figyelmet fordít különféle, a születéshez, házassághoz, halálhoz kapcsolódó rituálékra. Jellemző a hitgyakorlás zárt, közösségi formája is, ahol a beavatottak kis közösségekben összegyűlve végzik szertartásaikat. A papság fontos szerepet tölt be a szertartások elvégzésében és az áldozatok bemutatásában.

A New Age hivatkozik bizonyos vallási hagyományokra (buddhizmus, kereszténység, gnoszticizmus stb.), de ezekből csupán egyes elemeket vesz át, azokat is a saját elképzeléseinek megfelelően átgyúrva, a kor igényeihez igazítja. A különféle újpogány csoportok viszont a legváltozatosabb archaikus tradíciókig vezetnek vissza gyökereiket. Az Arvisurákat többek közt azért is méltatják a „zagyvaság” kifejezéssel, mert regéikben a New Age és az újpogányság nem egymásra építhető, egymást támogató, hanem a két szellemiség egyébként teljesen összeférhetetlen, egymásnak ellentmondó elemeit keveri.

Az Arvisurák fő szereplői az úgynevezett rovósámánok, vagyis azok a beavatottak, akik lejegyzik a tradíciókat és népeik történetét. Ők őrzik az ősi tudást. Az ősi tudás egyébként minden őstörténeti okfejtésben központi szerepet kap, és minden szerző hivatkozik is rá, azonban azt, hogy pontosan mit takar ez a bizonyos ősi tudás, sehol nem találni meg, így az Arvisurák több ezer oldalas gyűjteményében sem. Mindenesre az Arvisurák többféle sámánt is bemutatnak. Van pl. regős-sámán, aki tanítópap. Van bacsa-sámán, ez ellátópap. A bőd-sámán, az bőséppap, a boksa-sámán az tudóspap. A rovósámánokon kívül az Arvisurákban 24-féle sámánt, vagyis saját megfogalmazásában

JEGYZET

valamilyen konkrét feladattal ellátott sámán-papot számolhatunk össze. (A sámánság vagy táltosság, és a papság összeházasítása máshol is megjelenik az alternatív elméletek közt, például amikor pálos szerzeteseket táltos-funkcióval ruháznak fel. Mondani sem kell, hogy ez a házásítás teológiailag teljességgel értelmezhetetlen.) A sámánság és táltosság különböző formákban és elnevezéssel, de a világ összes mitológiájában fellelhető. A magyar sámán neve a néphitben táltos, tudós vagy garabonciás. Az Arvisurákban talán azért a sámán megnevezést használják a táltos helyett, mert a finnugor népeknél döntően a sámán kifejezés honosodott meg, és mint ahogy eddig is láttuk, az Arvisurák nagyon erősen hagyatkoznak a finnugor mitológiai elemekre. A táltos szó eredeti tövének egyébként obi-ugor megfelelői vannak, rekonstruált jelentése „varázserő, varázslat”. A magyar táltoshit egyik fontos eleme, hogy a táltos nem tanulással szerzi meg tudását, hanem már születésekor testi jegyek mutatják, hogy neki táltossá kell lennie. Az Arvisurák ebben a vonatkozásban lényegi eltérést mutatnak a magyar néphagyományoktól, ugyanis az Arvisurákban aktív sámánképzés folyik. Az uráli népek közül a lappok, az ugor és a szamojéd csoport tagjai körében éltek a rendkívüli képességekkel rendelkező személy születéséről és sámánná válásának passzív, tehát nem tanulás útján való módjáról szóló hiedelmek. A lappok és az osztjakok is úgy tudják, hogy a sámán foggal születik. A sámángyerek különleges tulajdonságairól, szokásairól is hasonló hiedelmek élnek, mint a magyaroknál: a vogulok szerint az ilyen gyerek éles eszű, ugyanakkor érzékenyebb. A csukcsok szerint a kiválasztott gyerek tekintete árulkodó: mintha valami olyat nézne, amit a többiek nem láthatnak. A szölkupok úgy vélik, hogy a sámángyerek tekintete éles, feje búbján világosabb a haja.

A sámán-papok közül vizsgálódásunk tekintetében az úgynevezett nazír-sámán kap szerepet, ez a sámán az Arvisurák istenidéző papja; s mint látni fogjuk, Jézus kapja ezt a szerepkört a regegyűjtemény szerzőjétől, akinek a neve tehát Nazír lesz. (Az Arvisurák elnevezései egyébként kiváló alapot adnak alternatív filológusainknak, akik az Arvisurákban talált szavak etimológiájával „kiváló” történeti eredményekre jutnak; pl. a Szentírásban Jézus egyik jelzős neve, t.i. „názáreti Jézus” nem csak a földrajzi névre utal, szerintük ugyanis az Újszövetség eleve történelemhamisítás, hanem Jézus hun-magyar származását is igazoló istenidéző foglalkozására, amit tehát nazír-sámánnak hívtak őseink. Őszintén szólva; az írójától jelentős történelmi műveltséget megkívánó Arvisura néha egészen bugyuta nevetek tud alkalmazni, ennek talán legmutatósbab példája az ataisziak által a mai Peru területén megépített város elnevezése: In-dijó-óm. Peru őslakosságának az európaiak által használt elnevezése: „indián”, és az „in-dijó” elnevezés közötti egyértelmű hasonlóságot nem kell hangoztatni. Csakhogy azt már az általános iskolákban tanítják, hogy az Újvilág felfedezője az őslakosokat nem azért nevezte indiánoknak, mert az volt a nevük, hanem azért, mert partraszállásakor azt hitte, hogy Indiában van.) A nazír kifejezés egyébként nem az Arvisurák találmánya, létező héber szó, ami elkülönített, fölszentelt jelentéssel bír. A nazír Istennek szentelt ember az Ószövetségben. A Magyar Katolikus Lexikon meghatározása szerint a nazír

JEGYZET

eredetileg Isten választotta, akinek küldetése teljesítése érdekében bizonyos dolgoktól, pl. bortól (Bír 13,14; Ám 2,11), hajvágástól (1Sám 1,11) tartózkodnia kellett. A nazireátus törvényekkel szabályozott, intézményes formát öltött Mózes IV. könyvében (Szám 6,1-21). A nazireátust végső soron maga Mózes különíti el a Lévi rendtől, mint "hivatalos" papságtól. A nazír tehát fogadalmat tett, mely rendszerint csak egy időre kötelezte (vö. 1Mak 3,49; ApCsel 18,18; 21,23); a Misna 30 napban határozta meg a szokásos fogadalmi időt.

Az Arvisurák szerint Jézust már megszületése előtt „Istenfiának” tartották, a Szent Karácsony történetét azonban kissé átalakítva meséli el: „Az ordoszi bölcsek jelentették az új beavatott érkezését, aki földrejövetele célja a világbéke megteremtése. (...) Gáspár, Menyhért és Boldizsár kíséretében volt Mazarehi aranyasszony, aki az ordoszi beavatott központ tanácsára az újszülöttet Betlehemből a szabír-hikszosz fővárosba, Hetaveretbe menekítette az írástudó szabír tektonokkal, azaz templomi ácsok csoportjával együtt. József tekton a többisten hívők között az egyisten hitet vallotta sok zsidó szektával ellentétben. Az írástudó Jézus már 12 éves korában legyőzte az aranyimádatban tobzódó farizeusokat Jeruzsálem templomának vitájában és megvédte az égi eredetű „Egyisten-hitet”. (...) Jézussal Karnakba eveztek (Partikán nevű vitézzel, kit korábban Ordoszból küldtek Jézus mellé – KBF) a tébai eredetű bölcsekhez, akik az Égi eredetűséget hirdető Egyistenhit elsajátítására törekedtek. Utána Kr. u. 24-ben Ordoszba mentek a beavatottak képzésére, ahol Jézus az Istenfiak között rangelső lett. (...) A szabír Jézus a Szent-Láda titkos szabályai szerint elnyerte a Messiás, azaz Istenfia elnevezést. Az Arvisurák szerint tehát Jézus hun-magyar származását apai ágon, Józseftől szerzi, aki éppen akkor egy Betlehemben dolgozó szabír templomi ács. (Kiszely István a hun-szabír azonosság bizonyításának szándékával arra hivatkozik, hogy a szabír népvéget először Priszkosz rhétor jegyezte fel Kr.u. 465 táján, amikor arról ír, hogy 463 táján a szabírok a szaragurokat és az ugorokat, a bolgártörökök pedig az onogurokat elűzték ősi szálláshelyükről, és 515 előtt ők is letelepednek a Kaukázus északi előterében. Egy részüket 558-ban bizánci megbízásból az avarok kényszerítették továbbvonulásra, más részük örmény területen telepedett le. A szabír népet Kiszely következtetésében az írott források hunoknak, illetve szabír hunoknak nevezik, akik már 515 táján a Kaszpi-kapu fölött laknak. A gondolatmenet fontos momentuma, hogy amikor a Kaukázustól délre, Al-Laksz környékén az onogurok és a szabírok az arabok ellen harcoltak, 50 ezer főre tehető csoport vonult menekülésszerűen északabbra; a feltételezés szerint ők alapították Dentumagariát. Utoljára 578-ban esik szó róluk. A kutatók nagyrésze azt írja, hogy a "szabírok eredetét nem ismerjük", de annyit elfogadnak, hogy a hun népcsalád tagjai voltak. Bakay Kornél egyértelműen azt a következtetést vonja le, hogy a magyarokat szavárdnak, szabírnak nevezték és a szabír-magyarok egyik későbbi szállásterülete nem az Urál vidékén és Nyugat-Szibériában, hanem a Fekete-tengerbe ömlő Kubán-folyótól délre, a Kaukázus vidékén volt. Ha a magyarok neve még a X. században is szavárd-szabír volt, akkor a szabírok egy részében ősmagyarokat kell látni.)

JEGYZET

Az Arvisurák Jézus-képe meglehetősen zagyva: a szeplőtelen fogantatású istenemberség mibenlétét nem érti, ezért Jézus egyrészt a szabír (és nem dávidi leszármazott!) József vérszerinti fia, igazolva ezzel a hun-magyar vérrokonságot, másrészt mégiscsak Istenfiú, akit már születése előtt felismernek az ordoszi bölcsek (s ebben a vonatkozásban ataiszi utód), harmadrészt kiképzése által istenfiúvá lett sámán: *„Kr. u. 24-ben Ordoszba mentek a beavatottak képzésére, ahol Jézus az Istenfiak között rangelső lett.”* *„A szabír Jézus a Szent-Láda titkos szabályai szerint elnyerte a Messiás, azaz Istenfia elnevezést.”* (A „messiás” héber szó, amely „felkentet” vagy „segítőt” jelent, nem pedig az Istenfiú szinonimája. Ugyanez a szó arabul (fonetikusán) al-Maszih, görögül Khrisztosz, latinul Cristus, magyarul Krisztus. A zsidó vallásban a szó Izrael királyát, Dávid leszármazottját, Isten fölkentjét jelenti.) Negyedrészt Jézust az Arvisurák szerint *„beavatott fejedelmként Nippurban Krisztussá, Urukban Gilgames szent koronájával királlyá koronázták. (...) A megkeresztelt Jézus és Júdás tudott írni agadei rovással... a szokás szerint ezen hitnek szertartásaként Keresztelő János a kérdéseire adott válaszok alapján, akit arra méltónak talált, beavatott jellel megkeresztelt. A görögök és rómaiak elnevezése szerint ezen mandeus szokásban csupán az részesülhet, aki a jelképes megtisztulásnak egy bizonyos fokozatán már túljutott. A názáreti Jézus ekkor ért az Isten „Nagy Fényességébe”... A csillagok és végzet uralma alól az ember a mandák jelképes megtisztulási szertartásaival menekülhet meg. A mandeus Keresztelő János tanításait sokkal magasabb fokú beavatottságnak tartja, mint minden más tanítást. Az Arvisurák szerint Jézus küldetését a „mandeus” Keresztelő János beavatása által is elnyeri. (Keresztény reflexiót itt felesleges tenni, de annyit azért fontos megjegyezni, hogy a mandeus a legrégebbi ma is élő gnosztikus szekta. A mandeusok Irak, Irán, Szíria és Jordánia területén található meg, ahol kis közösségekben őrzik gazdag vallási hagyományukat és nyelvüket, a babiloni talmudi nyelv egyik dialektusához közel álló arámi nyelvet.) Az Arvisurák szerint az uruki beavatott (vagy sámán) képzés a mandeus hit magasabbrendűségét terjesztette el. *„Babilónban a csillagjósok a mandeus szertartásokon büszkén hirdették: Az adott, valóságos élet rossz, a hódítók gyilkosok és csak a szeretet gyógyíthatja meg ezt a bűnös világot! Ennek a legjobb hirdetői az uruki óm- beavatott keresztjelű keresztények voltak. A názáreti Jézus agadei rovásokkal írt leveleit terjesztették, s így a rómaiak által mandeusnak nevezett hit rohamosan terjedt.”* (36) Az alternatív kutatók és híveik körében hangoztatott nézet, miszerint a kereszténység tanításai (főleg a nyugati kereszténység hittételei) hamis evangéliumokon alapulnak, az Arvisurákban is megjelenik - bár indirekt módon, de határozottan - azzal, hogy a jézusi tanítást mandeusnak, tehát gnosztikusnak minősíti. Bár a gnózinak komoly kultusza fejlődött ki a posztmodern korban is (lásd: bevezető fejezeteinket), az a törekvések ellenére sem nevezhető keresztény szellemiségnek. A gnosztikusok szerint a fény szellemvilága a jó, a sötétség anyagi világa pedig a rossz, mely utóbbi a lélek börtöne. Ezért az Ó- és Újszövetség valójában két istenség kinyilatkoztatása, a világteremtő rossz, illetve a fény jó istenéé. Krisztus a jó isten megtestesülése, aki azért jött, hogy kiszabadítsa a lelkeket az anyagi világ börtönéből. Az a*

JEGYZET

felismerés, miszerint az ember olyan isteni szikra, aki halálakor szabadul ki a test börtönéből, a gnózis önmegváltása. A keresztény vallásban a világ teremtője Isten, a gnózisnál az ördögi demiurgosz. Az ősbűn a kereszténységénél a hasonlatosságból ered, abból, hogy az ember Istenhez akart hasonlítani, a gnózisnál az isten elfeledéséből. Jézus a Teremtő emberré lett Fia, a gnózisban a fényisten kiáradása, inkább szellem, mint tisztátalan anyag. A megváltás Krisztus áldozatában történik, míg a gnózisban megvilágosodás által. A gnosztikus szekták a valóságban nem voltak mások, mint keresztény köntösbe bújtatott misztériumvallások, melyek gyökerei a perzsa Zaratusztra-kultuszban keresendők. A gnózis ismeretet, felismerést jelent. Arra az igényre utal, hogy Jézus tanításának titkos mélységeit felismerjék. A gnosztikus csoportok persze távolról sem értettek egyet abban, melyek ezek az isteni igazságok, így csoportjaik ugyan hatással voltak egymásra, de számos alapvető ponton eltértek egymástól. Azt viszont mindegyikük úgy gondolta, hogy kiemelkedik a közönséges keresztények közül. A gnosztikus azt vallotta, hogy ő az igazi keresztény, mivel megértette, hogy amit az evangéliumok leírnak, az csak metafora, képes beszéd. Így a gnosztikus iratok sokszor érthetetlenek és titokzatosak. Ez részben vonzóvá tette őket, részben pedig arra szolgált, hogy a talányos sorok magyarázatát csak a titkok tudója ismerje, aki így felülkerekedik az egyszerű olvasón. Aki a beavatottak közé akart tartozni és így a szellemi elit tagjává válni, annak csatlakoznia kellett a számtalan gnosztikus szekta egyikéhez.

Az Arvisurák története nem ragad le Jézusnál, a nazír-sámánál, bár az Arvisura gondolatkört kisebb, nagyobb, vagy teljes mértékben alkalmazók folyamatosan hivatkoznak rá, a regegyűjteményben lényegtelenül kevés szerep jut a Megváltónak. Érthető is, hiszen az igazi hangsúly a szíriuszi jövevényen, Anyahitán, majd pedig Manin, a későbbi vallásalapítón van. Mindenesetre megjegyezzük, hogy a biblikus történet elutasítása az alternatív gondolatokat skizoid állapotba sodorja. Az Arvisura megközelítést csakúgy, mint a pártus-Krisztus elméletet (az újpogány gondolkodók időnként a kettőt egyszerre hiszik, vagyis Jézus szabír származását és Jézus pártus származását egyaránt) a történelmi hibákon kívül (melyeknek elemzése jelen tanulmány keretei közt továbbra sem feladatunk) jelentős logikai hibák is terhelik. Nevezetesen; ha a Krisztus szabír vagy pártus, akkor az evangéliumok és preevangéliumok tényleg hazudnak, ahogy ezt hirdetik is. Ha azonban az evangéliumok tényleg hazudnak, akkor az Újszövetség nem sugallt, hanem kitalált iromány. Ha az Újszövetség nem sugallt, hanem kitalált iromány, akkor nincs isteni kinyilatkoztatás. Ha nincs isteni kinyilatkoztatás, akkor isteni törvény sincs. De ha isteni törvény sincs, akkor Szent Korona-tan sincs! Ha Szent Korona-tan sincs, akkor a magyarnak se nemzete, se vallása, legfeljebb pogány hitvilága van. A keresztény hagyományokat és a különféle ősi pogány elméleteket, a Pilis-tiszteletet és a zavaros eredetmondákat skizoid módon ötvöző hitvilág. Hogy miért skizoid? Hát pont ezeknek a magyar „ősvallástudósoknak” egy másik, egyébként igaz meghatározását, pontosabban egy általuk is folyamatosan idézett meghatározást idézhetjük: „ A magyar közjogi, politikai hagyományban a Szent Korona a szuverenitás, a

JEGYZET

főhatalom hordozójaként, az örök isteni állandóság megtestesítője.” Ha a Krisztus szkíta-magyar, akkor tehát nincs örök isteni állandóság. Ezért skizoid.

A manicheizmus Badiny pártus-elméletén keresztül ugyanúgy bevonul a magyarság alternatív történelmébe, mint a Paál Zoltán-féle Arvisurákból. Végülis mindegy, hogy honnan érkezett, de masszívan megtalálta a helyét mind az újpogány, mind a New Age szellemiségben, de még a kevésbé átideologizált ezoterikusok között is, mert szinkretizmusával pontosan illeszkedik a posztmodern kor ellenkulturális igényeihez.

Hogy Mani, a vallásalapító miért válhat a ma élő vallásosság igény célpontjává, azt a New Age szellemisége kiválóan igazolja: az egyes ember szellemi fejlődéséhez az összes vallás lényegét ötvözni kell. Mani szinkretista tanítása ehhez pedig tökéletes alapot nyújt. Az Arvisurák Mani vallásegysítő szándékának leírásában a többi vallást rövid úton tudja le. *„A Gilgames családjából származó Mani arbag-gyógyító (arbag-sámán = gyógyítópap az Arvisurák sámánjai közt – KBF), aki Babilon városában egy városrésznyi gyógy-kolóniát létesített, igen sok életmentő gyógyítót képezett ki. Mint írástudó beavatottnak feltűnt, hogy az Ataiszból megmenekült Úr, Él és Vanisten hívők minden tanítását átvették, az Ahura-Mazda, vagy Bölcsesség-Urának a mágusai és Zaratusztra próféta hitéből megalkották az Avesztát. Mózes egyiptomi bölcséktől tanulta az isteni szövetség tanítását. Ábrahám Úr városánál átvette az egyistenhitet, majd Jákób 4 feleségétől származó 12 törzs déli szárnya hitvilágában kiszorították a többi istent és Jahve, a viharisten diadalmaskodott. Az asszír és babiloniai fogságban azok istenhitéből is átvettek valamit és a perzsa hatalom felszabadította őket. Az eddig fogságban lévő Jahve hívőket a perzsa király hazatelepítette. Az írástudó Esdrás prófétának és a zsidó vallású első perzsa helytartónak, Nehemiásnak volt az érdeme, hogy Mózes 5 könyvét megszerkesztették. Az ótestamentumba, azaz a Szentírásba fel nem vett műveket megsemmisítették, vagy a megmaradottakat a másolások megtiltásával az enyészetnek tették ki. Esdrás 450 körül összeállította az ótestamentum első részét. A rabbinizmus az évszázadok alatt a hiányosságokat még kiegészítette. Mani Babilónban királyok, papok, mágusok és népi vallások követőit gyógyítgatta. Nagy nyelvtudásával összehasonlította, hogy az Ataiszból eredő Egyistenhit miként található meg az Avesztában, az ó- és újtestamentumban, majd az Úr és Uruk városának zikkuratjaiban (Zikkurat - akkád, vagy sumerből átvett szó, mely toronytemplomot, vagy teraszosan emelt templomot takar, egy sajátosan mezopotámiai építési módot, mely kifejezetten hasonlít a maja piramisokra, sőt funkciójában is azonos, mivel templomok, nem pedig sírok, mint az egyiptomi piramisok – KBF) tárolt, társbolygónkról hozott Arvisura-Anyahita egyistenhit képirásaiban, s így kibontakozott előtte a tömény év előtti hitvilág.*

Mani szerepeltetése az Arvisurákban a regegyűjtemény talán egyetlen igazán konzekvens cselekménye. Tekintve, hogy a magyarok származását az Arvisurák a perzsa kultúrán keresztül vezetik vissza Ataisz szigetére, a magyar ősanya, vagy termékenység-

JEGYZET

istennő nevét is a perzsa hagyományból veszi, ahol Mitrához és Istárhoz kapcsolódóan jelenik meg a név: Anahita Aredvi Szur. Az istennő valóban szerepet kap a Zoroaszter-hitben, bár az Avesztában csak mellékszereplő, vannak kutatók, akik úgy vélik, hogy Anahita személyét indoiráni környezetből emelték be a hagyományba. Mindenesetre Mani feltételezések szerint zsidó apától és pártus anyától származott, annyi azonban bizonyos, hogy a perzsa uralkodó családdal rokonságban állott, és bár a Zarathusztra-kultusz jegyein alaposan változtatott, az onnan származó egyik kultikus személy, Anahita szerepeltetése valós történelmi folytonosságot sejtet. Igaz, hogy Mani tanításaiban – vagy legalábbis azok fellelhető töredékeiben és fordításaiban nincsenek utalások Anahitára, de az istennőnek két temploma, illetve azok romjai megtalálhatók a mai Irán középső részén, Kermansah tartományban. A nagyobb Kangavarban, a kisebb Bisapurban. Az is igaz, hogy az ősi templomok istennője és a Paál Zoltán-féle Arvisurák közt a névazonosságon kívül semmi kapcsolat nincs, az Arvisura-hívők mégis erre hivatkozva látják történelmi szempontból is igazoltnak az Arvisurák valóságát. A hivatkozás hamisságának érzékeltetésére képzeljük el azt a képtelenséget, hogy mondjuk, Kanadában kiadunk egy regegyűjteményt a kanadai őslakosság történetéről, amit „Mathy As Visg Rad” címmel látunk el a kanadaiak általunk bizonygatott ősi királyának nevéből. Azután arra hivatkozva fogadjuk el valós történelmi személynek és általában is történettudományos szempontból helyes és bizonyított álláspontként a regegyűjteményünkben a leírt regét Mathy As Visg Rad királyról, hogy bemutatjuk Mátyás király visegrádi várát, illetve annak romjait, továbbá az ezzel kapcsolatos történelmi adatokat.

Mani, mint történelmi személy (Kr.u. 216- 277), valóban iráni vallásalapító, aki prófétaaként lépett fel Zarathusztra, Jézus és Buddha után, akik a manicheizmus szerint szintén próféta küldetést teljesítettek be, azonban hiányosan. Mani a vallási dualizmust hirdette, mely egy olyan vallási felfogás, ami szerint a világot két ellentétes isteni erőnek, a jónak és a rossznak küzdelme hozta létre. Mani dualizmusa a legutóbbi korban a New Age gnoszticizmusában lelhető fel, Magyarországon pedig „bónuszként” az újpogány nézetekben is. Az Arvisurák értelmezésében a magyar ősvallás az úgynevezett uruki-manicheus kereszténység. Ennek a fogalomnak megalkotása kissé viszontagságos: tartóelemei tehát egyrészt Anahita a perzsa vallásból (Istár istennővel kapcsolatban), másrészt Mani alakja Mezopotámia területéről, harmadrészt Uruk városának neve szintén a mezopotám területekről. Mani az Arvisurák kijelentésében Gilgames családjából származik. A Sumer királylista, amely ékírásos irodalmi-történelmi mű csak az I. Iszini dinasztia koráig, azaz Kr.e. 1817-ig jeleníti meg a családfákat, és Gilgamest a Kr.e. 27. századra teszi, vagyis Mani és Gilgames családja között potom háromezer év a korkülönbség.

A nagy ívű gondolatoknak azonban, mint amilyen az Arvisurák származáselmélete, a röghöz és időhöz kötött történelem nem szabhat gátat!

JEGYZET

A perzsa Zarathusztra-kultusból kiemelt és a finnugor hiedelemvilágba, a tórem-hitű népek istenei közé beillesztett Anahita felruházva kozmikus eredettel (szíriuszi úrhajós), mint Mani tanításának ihletőjével, valóban átfogja a nyugati kultúrtörténet időben jelentős részét. A végeredményként kapott, az Arvisurákban ősmagyarként bemutatott manicheizmus egyébként jelentős hatást gyakorolt a rózsakeresztesekre, később rajtuk keresztül a szabadkőművességre, megint később a New Age szellemiségre és az újpogány mozgalmakra. A kör bezárult.

Feldolgozandó irodalom:

(kötelező)

Kertész-Bakos Ferenc: Politikai okkultizmus 2012.Bp.

(ajánlott)

Gál Péter: A New Age keresztény szemmel 1997. Art Nouveau, Bp.